

AVIZ
referitor la propunerea legislativă
privind partidele politice

Analizând **propunerea legislativă privind partidele politice**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.54 din 12.02.2002,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare regimul juridic al partidelor politice.

În cuprinsul proiectului se pune un accent deosebit pe caracterul de reprezentativitate al unui partid, în raport cu suportul de opinie al cetățenilor, nerealizarea unui scor electoral minim conducând la dizolvarea partidului, în cauză. Se prevede că, pentru a avea reprezentare națională, un partid trebuie să aibă cel puțin 30.000 de membri și o minimă activitate politică, în afara campaniilor electorale.

Prin propunerea legislativă se dezvoltă, totodată, reglementarea privind procedeele de fuziune prin absorbție și comasare a două sau mai multe partide, cât și procedura privind constituirea alianțelor politice.

Prin obiectul său de reglementare, prezenta propunere legislativă face parte, potrivit art.72 alin. (3) lit.b) din Constituție din categoria legilor organice.

2. Este de relevat că propunerea legislativă limitează tematica reglementării actuale în materie, neabordând problematica finanțării

partidelor politice, care face obiectul unui act normativ independent. Semnalăm că această concepție nu este în concordanță cu prevederile art.12 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, care consacră **principiul unicității reglementării în materie.**

În legătură cu acest aspect, menționăm și faptul că inițiatorii prezentei propuneri legislative sunt și autorii propunerii legislative referitoare la finanțarea partidelor politice ce a fost avizată favorabil de către Consiliul Legislativ. Având în vedere că cele două propuneri sunt strâns legate între ele, este recomandabil ca aceste două proiecte de lege să fie dezbătute împreună și, eventual, comasate într-o reglementare unică, întrucât tematicile pe care le cuprind sunt complementare.

3. Atribuția din finalul art.2, potrivit căreia partidele politice “organizează inițiativa legislativă a cetățenilor”, nu este în concordanță cu dispozițiile Legii nr.189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni. Într-adevăr, potrivit acestui act normativ, legiuitorul a înțeles să disocieze net inițiativa legislativă a cetățenilor de inițiativa Guvernului sau a partidelor politice promovată prin senatori sau deputați, atât din punct de vedere al soluțiilor promovate, cât și din punct de vedere organizatoric și procedural.

S-a avut în vedere faptul că forțele politice își pot promova inițiativele fie prin intermediul Guvernului, fie direct în Parlament, prin parlamentarii proprii și, în consecință, **inițiativa cetățenilor a fost degajată de implicarea politicului.**

În acest sens, atât Constituția, cât și Legea nr.189/1999, au în vedere că inițiativa **cetățenilor** este independentă de ideile și soluțiile venite din partea unui partid politic, fiind organizată și promovată după reguli speciale, care diferă sub multe aspecte de procedura de inițiere a legilor de către Guvern sau de către deputați sau senatori, promovarea acestora fiind asigurată printr-un **comitet de inițiativă.**

Având în vedere cele semnalate mai sus, este necesar ca partea finală a art.2 să fie eliminată.

4. Norma prevăzută la **art.4 alin.(3)** nu este corect redactată, deoarece nu se înțelege care sunt “părțile” la care textul face referire.

5. La **art.5 alin.(1)**, pentru un plus de rigoare normativă, propunem înlocuirea sintagmei “denumire prescurtată” prin sintagma “denumire abreviată” și a sintagmei “semn permanent” prin sintagma

“siglă”, pentru ca în această ultimă ipoteză să se deosebească de “semnul electoral”.

Această propunere este valabilă în tot cuprinsul proiectului de lege unde sunt folosite expresiile respective. Semnalăm, totodată, că și cuvântul “clar”, de la acest alineat, este de prisos, urmând a fi eliminat.

6. La art.7 alin.(2), pentru un spor de precizie normativă, textul trebuie să se refere la persoanele care ocupă funcția de ministru, secretar și subsecretar de stat, expresia “funcții de subsecretari de stat sau superioare acestora” nefiind adecvată.

Totodată, din considerente gramaticale expresia “de la cabinetele celor care îndeplinesc funcțiile respective”, trebuie să fie înlocuită cu sintagma “de la cabinetele acestora”.

7. La art.8, pentru a se asigura respectarea principiului constituțional al egalității în fața legii, norma de la **alin.(4)** trebuie să fie în concordanță cu aceea prevăzută la alin.(1), în sensul că membrii organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care înscriu candidați în alegeri să nu poată face parte și dintr-un partid politic, deoarece, în plan electoral, aceste organizații sunt asimilate din punct de vedere juridic partidelor politice. Propunem, de aceea revederea textului.

8. La art.10, partea introductivă, expresia “în mod obligatoriu” este de prisos, motiv pentru care urmează a fi eliminată.

9. La art.13 alin.(1), pentru precizia normativă a textului, propunem înlocuirea sintagmei “care respectă împărțirea administrativ-teritorială legală a țării”, prin sintagma “potrivit organizării administrative a țării”.

10. La art.14 alin.(2), expresia “alte organe”, este insuficient de precisă, fiind necesară înlocuirea ei cu alta care să exprime mai clar intenția inițiatorului.

11. La art.15 alin.(2), pentru un plus de rigoare normativă în redactarea normei, propunem înlocuirea expresiei “se stabilește funcție de”, prin expresia “se stabilește în raport de”, precum și a expresiei “**trebuie prevăzute în statut**”, cu expresia “se prevăd în statut”.

12. La art.16 alin.(3), expresia “**proceduri echitabile de decizie**”, propunem să fie revăzută, întrucât nu este suficient de precisă.

13. La **art.17 alin.(2)**, pentru a se asigura textului un plus de rigoare normativă, propunem înlocuirea expresiei “în orice moment, cu efect imediat”, prin expresia “oricând, aceasta producând efecte de la data demisiei”.

14. Pentru aceleași considerente, este necesară și înlocuirea expresiei “conduce la pierderea imediată a funcției publice respective”, de la **art.18**, prin expresia “conduce la pierderea funcției publice respective, **pe data** când s-a hotărât retragerea sprijinului politic, a demisiei sau a excluderii din partid, după caz”.

15. În raport de tematica abordată, **titlul Cap.IV** necesită a fi completat, întrucât acest capitol cuprinde atât prevederi referitoare la înregistrarea partidelor politice, cât și norme referitoare la modificarea actelor constitutive ale acestora, textul trebuind să evidențieze ambele aspecte.

16. La **art.20 alin.(3)**, pentru un plus de rigoare normativă, propunem înlocuirea expresiei “anunțul cu privire la aceasta, se publică ...”, prin expresia “aducerea la cunoștință publică se face”.

17. La **art.21 alin.(1)**, propunem înlocuirea expresiei “**felul actului de identitate**”, cu expresia “actul de identitate”, iar la **alin. (4)** al aceluiași articol, înlocuirea expresiei “pentru a se putea verifica prevederile alin.(3)”, cu expresia “pentru a se putea verifica **îndeplinirea prevederilor de la alin.(3)**”.

18. La **art.22 alin.(1)**, pentru un plus de rigoare normativă, este necesară înlocuirea sintagmei “Tribunalul București”, prin sintagma “Tribunalul **municipiului** București”, această propunere fiind valabilă pentru toate normele în care sintagma respectivă este folosită.

19. La **art.22 alin.(3)**, pentru un spor de precizie normativă expresia “dacă depun o cerere de intervenție”, propunem să fie înlocuită cu expresia “prin depunerea unei cereri de intervenție”.

20. Pentru a fi complet **art.23** ar trebui să cuprindă, în final, un text distinct care să prevadă că hotărârea de admitere a înregistrării unui partid politic se publică în Monitorul Oficial al României, asigurându-se prin aceasta corelarea cu norma prevăzută la **art.31 alin.(3)**, care se referă la publicitate admiterii înregistrării alianței politice. De altfel, textul propus este în acord și cu dispoziția din cuprinsul **art.40 alin.(4)** care exprimă aceeași idee.

21. Cu privire la denumirea actului prin care se admite înregistrarea unui partid, proiectul nu este consecvent, **art.23** făcând

referire la “decizie”, iar art.24, art.28 alin.(3) și (4), art.31 alin.(3) și art.34 alin.(11), referindu-se la “hotărâre”.

Pentru a nu se interpreta că este vorba de două acte diferite, propunem ca proiectul să utilizeze același termen.

22. La art.26 alin.(2), cuvântul “enumerate” trebuie înlocuit cu “prevăzute”, expresia corectă fiind “prevăzute la alin.(1)”.

23. Având în vedere că, potrivit **art.29 alin.(2)**, atât denumirea integrală și denumirea prescurtată a alianței politice, cât și descrierea semnului permanent și a semnului electoral reprezintă **elemente ale protocolului de asociere**, textele prevăzute la **lit.c) și d) ale art.30 alin.(1)** trebuie eliminate, deoarece protocolul de asociere care le conține este cerut și depus în temeiul lit.b) din același articol.

24. Textul **art.34** cuprinde mai multe prevederi distincte care, potrivit normelor de tehnică legislativă ar trebui cuprinse în mai multe articole. Gruparea textului poate fi concepută astfel: alin.(1)-(4) ar putea constitui actualul art.34, alin.(5)-(7) și alin.(8)-(12) urmând a constitui alte două articole distincte. Pe cale de consecință celelalte articole din proiect urmează a fi renumerotate..

25. La alin.(2) al art.34, propunem înlocuirea cuvântului “Consacrarea”, prin cuvântul “Atestarea”, mai potrivit în context.

26. Norma prevăzută **la art.34 alin.(7)** este greșită, deoarece pe de o parte, textul trebuie să facă trimitere la art.39 și nu la art.38 alin.(2), cum din eroare este scris iar, pe de altă parte, ceea ce trebuie operat în registrul partidelor politice, potrivit textului invocat, este **radierea** partidelor politice care au fost absorbite în urma procesului de fuziune. Totodată, pentru unitate terminologică, sugerăm ca actualul **alin.(1)** al aceluiași articol să fie redactat asemănător cu formula utilizată în alin.(7).

27. Referitor la norma din cuprinsul **art.34 alin.(12)**, sugerăm inițiatorului reanalizarea ei deoarece, dacă lipsa listei de susținători se justifică, nedepunerea listei cu membrii noului partid în cele 6 luni de la înregistrare nu este corectă, deoarece nu se poate verifica îndeplinirea condiției legale referitoare la numărul minim de membri, fiind necesară, deci, reformularea corespunzătoare a textului.

28. În legătură cu dizolvarea pe cale judecătorească și dizolvarea prin hotărârea Curții Constituționale, textele propuse la **art.35 lit.c) și d)** îngustează sfera situațiilor în care se poate dispune această măsură.

Supunem atenției inițiatorilor revederea normei pentru ca acesta nu să fie limitată doar la textele invocate.

29. La art.37 alin.(2), în concordanță cu cerințele normative de tehnică legislativă este necesară înlocuirea cuvântului “expuse”, prin cuvântul “prevăzute”.

30. Semnalăm și faptul că dispozițiile **art.36-38** nu respectă ordinea situațiilor prezentate în art.35. De aceea, propunem ca actualul art.38 să constituie art.36, art.36 să devină art.37 și art.37 să fie numerotat ca art.38.

31. Din redactarea **art.39**, nu rezultă cine anume are obligația de a înainta respectivele documente Tribunalului București. Totodată, pentru un spor de precizie în redactare, textul trebuia să se refere la partidele politice care se **găsesc** în oricare din situațiile prevăzute la art.35.

32. Referitor la **art.40 alin.(4)**, menționăm că textul nu este redactat potrivit exigențelor stilului normativ, motiv pentru care propunem următoarea redactare:

“Înregistrarea și radierea partidelor politice se operează în Registrul partidelor politice, iar hotărârea de admitere a înregistrării și de radiere se publică în Monitorul Oficial al României”.

33. Normele din cuprinsul **alin.(1) și (2) ale art.42** sunt contradictorii, deoarece în timp ce alin.(1) prevede că partidele politice existente la data intrării în vigoare a prezentei legi, **continuă să funcționeze pe baza actelor legale de înregistrare valabile la data înființării**, alin.(2) reglementează obligativitatea acestora de a urma procedura prevăzută la art.20-23. Pentru o soluție corectă, propunem eliminarea alin.(1) și reformularea actualului alin.(2) în mod corespunzător intenției inițiatorului.

Legat de acest aspect, semnalăm că în Expunerea de motive, ceea ce se dorește a se realiza prin inserarea respectivei proceduri este **reînscrierea** partidelor politice, asigurându-se astfel, respectarea printre alte condiții și a aceleia referitoare la numărul minim de membri de partid pe care trebuie să-l aibă un partid.

Or, textul face trimitere la procedura prevăzută de art.20-23 care nu implică însă necesitatea dovedirii acestui număr prin obligativitatea depunerii listei cu semnăturile de susținere.

34. La art.43 alin.(2), textul este lipsit de finalitate întrucât face trimitere la Legea nr.27/1996, act normativ care urmează a fi înlocuit prin noua reglementare și care ar trebui propus spre abrogare.

35. La art.44, textul necesită a fi revăzut, atât conceptual, cât și sub aspectul redactării. În acest sens, subliniem ca în caz de participare la alegeri a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, acestea sunt supuse prevederilor legislației electorale, **nu numai celelalte organizații**, așa cum se prevede în text.

În plan redacțional, propunem ca expresia “care **doresc** să participe la alegeri”, să fie înlocuită cu expresia “în vederea participării la alegeri”, textul având astfel un plus de claritate.

36. Prevederile de la **art.45** nu sunt în concordanță cu dispozițiile art.60 alin.(1) din Legea nr.24/2000, în sensul că nu precizează care anume dispoziții se abrogă.

Avându-se în vedere tematica abordată în prezenta propunere legislativă, care nu include și finanțarea partidelor politice, propunem ca art.45 să aibă următoarea formulare:

“Art.45. - Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea partidelor politice nr.27/1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.87, din 29 aprilie 1996, cu modificările ulterioare, cu excepția Cap.VI. - Finanțarea partidelor politice -, precum și orice alte dispoziții contrare”.

PREȘEDINTE

Dragoș ILIESCU

București
Nr.337/11.03.2002